

СТАНОВИЩЕ

за дисертационния труд
на Дияна Георгиева Видева

на тема: *„Оценка на риска от жертвено поведение
при домашно и полово основано насилие, подходи за психологично консултиране
и социални интервенции“*,

представен за придобиване на образователна и научна степен „доктор“,
по професионално направление 3.2. Психология,
Докторска програма „Обща психология“,
към Катедра „Психология“

на Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“,
с научен ръководител

Доц. д-р Миглена Кръстева-Иванова

Изготвил становището: проф. д-р Севджихан Ахмедова Еюбова
от Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“
(професионално направление 3.2. Психология /
Психология на развитието в детска и юношеска възраст)

I.АКТУАЛНОСТ

Дисертацията на Дияна Георгиева Видева е посветена на актуален и сериозен, социално значим проблем – домашното и полово основано насилие. Дисертационната разработка не само разглежда важни аспекти на оценката на риска, но и предоставя подходи за психологично консултиране и социални интервенции, които могат да бъдат от съществено значение за подпомагане на жертвите. С увеличаването на осведомеността за домашното и половото насилие, изследванията в тази област играят ключова роля в разработването на ефективни стратегии за предотвратяване и подкрепа на засегнатите.

Целта на дисертационното изследване е да се проучи връзката между насилието и трайните промени в социалния и личностния статус и да се очертаят специфичните нужди от помощ. Коректно са формулирани хипотези и изследователски задачи, като за решаването им докторантката използва батерия от методики:

- Въпросник за проучване мнението за домашното насилие и ролята на институциите в защита на жертвите на домашно насилие
- Скала за безнадеждност, от въпросника на A. Back
- Perceived Guilt Index – State, Perceived Guilt Index – Trait, с автори – John. R. Otterbacher и David C. Munz
- Въпросник „Problem-solving inventory“ на P. Paul Heppner
- Анкетна карта за проучване на социалните нагласи на деца и младежи към техни връстници със социално неприемливо поведение
- Анкета за проучване на разпространението на насилието сред деца и младежи в училище

Резултатите от емпиричното изследване са подложени на вариационен и сравнителен анализ.

II. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Дисертацията е в обем от 260 страници и се състои от пет глави, списък на използваната литература и приложения. Основният текст е 226 с., със 17 таблици и 7 графики. Библиографията включва 178 литературни източника, на български, руски и английски език. В *Увода* са представени актуалността и мотивите за изследователския интерес към проблема за домашното насилие, в частност полово основаното насилие. Следва изясняване на използваните термини в дисертацията, като тази част от съдържанието е отделна от увода и посочените глави. *Глава първа* е озаглавена „Теоретико-изследователска теза“ и освен психологическите теории, които разглеждат насилието са представените и социалните и правни аспекти на изследваният проблем. *Глава втора* представя методологическия подход, организацията и методиката на изследването. Приложните аспекти на изследването, изведените подходи за психологично консултиране и социални интервенции за подкрепа са обсъдени в *глава трета*. В *глава четвърта* са изводите от проучването, а в *глава пета* са направени препоръки и са очертани приносите на дисертацията.

III. НАУЧНИ И НАУЧНО-ПРИЛОЖНИ ПРИНОСИ

Основните приноси на дисертационният труд „*Оценка на риска от жертвено поведение при домашно и полово основано насилие, подходи за психологично консултиране и социални интервенции*“ могат да бъдат обобщени като:

1. Обогатяване на разбирането за домашното насилие и полово основаното насилие чрез изясняване на терминологията и провеждане на емпирично изследване.
2. Предложена е батерия от методики, основана на опита на докторанта, използвана в настоящото изследване и с възможност за непосредствено приложение в практиката.

3. Изведен е модел на кризисен център за пострадали от домашно насилие и трафик жени и деца, който е и успешно апробиран в практиката на докторанта.

4. Въз основа на получените резултати са разработени обучителни модули за ученици, както и е създаден образователно-информационен център по проблемите на насилието.

IV. ПРЕПОРЪКИ

Нямам препоръки и критични бележки към дисертационния труд.

Към момента нямам сведения и не съм констатирала плагиатство от страна на Дияна Георгиева Видева.

V. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Представеният дисертационен труд, авторефератът, свързаните с темата четири научни публикации, анализът на значимостта и съдържащите се научно-приложни приноси ми дават основание да предложа на членовете на Уважаемото научно жури, на Дияна Георгиева Видева да бъде присъдена образователна и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.2. „Психология“, докторска програма „Обща психология“.

13.11.2023 г.

Изготвил становището:

проф. д-р Севджихан Еюбова